

TEMA D'INTERÈS: XARAMPIÓ

El xarampió és una malaltia vírica causada per un virus de la família Paramyxoviridae i del gènere Morbillivirus, que té ARN monocatenari, i mesura 100-300 nanòmetres de diàmetre.

Aquesta malaltia es caracteritza per una erupció vermellosa a la pell de tot el cos, dura entre 7 i 10 dies, i és més greu en nens molt petits i en adults.

Una vegada passada la malaltia no es repeteix mai més, ja que dona immunitat de per vida.

Transmissió

Aquesta és una de les malalties que es transmet amb més facilitat, és molt contagiosa. S'incuba a les cèl·lules de la faringe i als conductes respiratoris.

Es sol transmetre per contacte directe amb les secrecions nasals o de la gola de les persones infectades, i més rarament, per contacte indirecte amb objectes contaminats amb aquestes secrecions.

Les persones infectades poden contagiar altres persones (que no han patit mai la malaltia i que no han estat vacunades) des de quatre dies abans fins quatre dies després de l'aparició de l'erupció.

Síntomes

Els símptomes de la malaltia poden tardar entre 7 i 21 dies a manifestar-se.

Comença com si fos un refredat -ulls vermellors, secreció del nas i tos- i febre per sobre dels 38°. Al cap de tres dies apareix l'erupció vermellosa característica de la malaltia, molt poc prominent. Aquesta erupció s'inicia darrera les orelles i es va estenent per la resta del cos.

Les complicacions de la malaltia poden arribar a ser greus: otitis, diarrea, pneumònia, encefalitis i fins i tot la mort.

Diagnòstic

Aquesta malaltia es diagnostica amb seguretat quan s'observen les taques de Koplik, característiques de la malaltia, que apareixen a la mucosa bucal, i la confirmació per anàlisi de sang, frotis faringi i/o orina.

Tractament

Contra el virus que provoca el xarampió no hi ha un tractament específic, es tracten els símptomes amb paracetamol (per la febre), calamina (per la picor) i xarop antitussigen.

S'ha de beure molt líquid mentre dura la febre.

Una vegada desapareix l'erupció, si no apareixen complicacions, la persona es restableix ràpidament.

Em cas que hi hagi sobreinfecció bacteriana s'haurà de prendre el tractament antibiòtic més adient.

Què fer quan hi ha un brot?

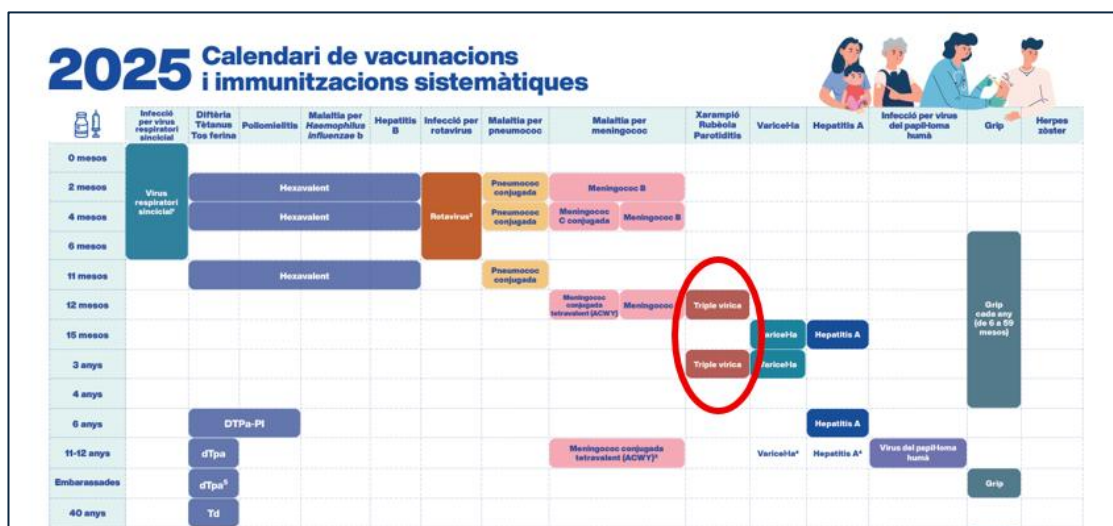
El xarampió és una malaltia de declaració obligatòria urgent, s'ha de comunicar als serveis de salut pública corresponents, i s'han de portar a terme les actuacions necessàries per tal que la malaltia es difongui el menys possible (en cas de detectar-se en una llar d'infants o escola).

La persona afectada s'ha d'aïllar durant el període de transmissió de la malaltia. Es busquen els contactes estrets de la persona, es revisa l'estat vacunal de tots ells i, si tenen la pauta incompleta de vacunació, se'ls hi administra la vacuna triple vírica, com a mesura postexposició.

Vacunació

La principal mesura de protecció contra el xarampió és la vacunació. L'administració d'aquesta vacuna té un interès tan individual com comunitari, per tal d'eliminar la malaltia.

El calendari vacunal de Catalunya marca la vacunació contra el xarampió mitjançant la vacuna triple vírica (xarampió, rubèola i parotiditis) amb dues dosis, als 12 mesos i als 3 anys.

També es recomana l'administració de la vacuna a les persones nascudes després de 1978 que no hagin estat vacunades i que no tinguin constància d'haver patit la malaltia. Les nascudes abans del 1978 es considera que ja han hagut de passar la malaltia en algun moment de la infància o adolescència, ja que en aquells anys es van viure diversos brots epidèmics, i que ja estan protegits davant d'aquest virus.

A Espanya, l'any 2024 hi va haver 227 casos, i al 2025 n'hi van haver 397.

Aquestes dades confirmen que el virus del xarampió està actiu i han fet que l'OMS retirés a Espanya la qualificació de país lliure de xarampió, que tenia des de l'any 2016.

Aquest repunt dels casos d'aquesta malaltia és degut a una barreja de casos importats (viatgers) i a una disminució de la cobertura vacunal en certs grups, cosa que facilita la transmissió.